

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	ประสบการณ์การเปลี่ยนผ่านของสตรีไทยในการตั้งครรภ์ครั้งแรก	
ชื่อผู้เขียน	นางสาวกรรณิการ์ กันธะรักษา	
พยาบาลศาสตรดุษฎีบัณฑิต	สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์	
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุจิตรา เทียนสวัสดิ์	ประธานกรรมการ
	รองศาสตราจารย์ ดร. สุกัญญา ปริสรัญญกุล	กรรมการ
	อาจารย์ ดร. ภัทธาภรณ์ พุ่งปันคำ	กรรมการ
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรรณภา ศรีชัยรัตน์	กรรมการ
	รองศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร ศรีสุพรรณ	กรรมการ
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วารุณี ฟองแก้ว	กรรมการ

บทคัดย่อ

การตั้งครรภ์ครั้งแรก เป็นระยะของการเปลี่ยนผ่านตามพัฒนาการของสตรีจากภาวะที่ไม่มีบุตรไปสู่ภาวะการเป็นมารดา ในระยะนี้สตรีจะพบกับการเปลี่ยนแปลง การทำท่าย และความกดดัน ซึ่งพยาบาลผดุงครรภ์เป็นผู้ที่ต้องรับผิดชอบให้ความช่วยเหลือ ดังนั้นเพื่อให้เกิดการพยาบาลที่มีคุณภาพ จึงจำเป็นต้องศึกษาวิจัยให้เกิดความเข้าใจในตัวบุคคล สังคม และวัฒนธรรม ของสตรีมีครรภ์ การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่ออธิบายประสบการณ์การเปลี่ยนผ่านของสตรีไทยในการตั้งครรภ์ครั้งแรก 2) เพื่ออธิบายความต้องการ และความเป็นห่วงกังวลที่เกี่ยวข้องกับการดูแลในระยะตั้งครรภ์ของสตรีไทยผู้มีประสบการณ์การเปลี่ยนผ่านในการตั้งครรภ์ครั้งแรก และ 3) เพื่ออธิบายกลวิธีที่สตรีมีครรภ์ใช้จัดการกับการเปลี่ยนแปลงในการตั้งครรภ์ครั้งแรก การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงทฤษฎีพื้นฐาน (grounded theory) และรวบรวมข้อมูลจาก การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก บันทึกประจำวันของผู้ให้ข้อมูล และบันทึกทางสุขภาพ ผู้ให้ข้อมูลคือสตรีมีครรภ์คนไทย จำนวน 30 คน ซึ่งฝากครรภ์ที่โรงพยาบาลมาราชนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ภาคเหนือของประเทศไทย และได้รับการเลือกแบบเฉพาะเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ เป็นสตรีครรภ์แรก มีอายุระหว่าง 18-34 ปี ไม่มีภาวะแทรกซ้อนในขณะตั้งครรภ์รวมทั้งมีทารกในครรภ์เพียงคนเดียว และมีอายุครรภ์ประมาณ 12 สัปดาห์

ผลการวิจัยแสดงถึงกระบวนการพื้นฐานทางสังคมคือ “การจะเป็นมารดา” ซึ่งเป็นหมวดหมู่หลัก (core category) ของผลการวิจัยในครั้งนี้ สตรีมีครรภ์จะใช้กระบวนการนี้ปรับหรือเปลี่ยนแปลงตนเองไปสู่การเป็นมารดา กระบวนการของ “การจะเป็นมารดา” แบ่งได้เป็น 4 ระยะคือ ระยะที่ 1 เริ่มตั้งแต่สตรีสงสัยว่าตนเองตั้งครรภ์ และห่วงกังวลว่าตั้งครรภ์จริงหรือไม่ โดยทั้งนี้สตรีได้ใช้กลวิธี การตรวจสอบเพื่อยืนยันการตั้งครรภ์ จัดการกับความห่วงกังวล และเมื่อทราบว่าตนเองตั้งครรภ์จริง สตรีเหล่านี้มีความต้องการและความห่วงกังวลเรื่อง ความ

ความสุขของทารกและตนเอง ซึ่งสตรีมีครรภ์ได้ใช้ 3 กลวิธี คือ การแสวงหาการดูแล การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และการจัดการกับอารมณ์ มาจัดการกับความต้องการและความห่วงกังวล ระยะที่ 2 เริ่มตั้งแต่สตรีมีครรภ์รู้สึกถึงการดิ้นของทารกในครรภ์เป็นครั้งแรก ซึ่งในระยะนี้ ความต้องการและความห่วงกังวลเรื่องความสุขของทารกและตนเองได้เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากสตรีมีครรภ์รับรู้ถึงความเป็นมนุษย์ของทารกในครรภ์ โดยในระยะนี้สตรีมีครรภ์ยังคงใช้ทั้ง 3 กลวิธี ที่เคยใช้ในระยะที่ 1 ร่วมกับกลวิธี การสร้างสัมพันธภาพกับทารกในครรภ์ มาจัดการกับความต้องการและความห่วงกังวล สำหรับในระยะที่ 3 เริ่มตั้งแต่สตรีมีครรภ์รับรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพลักษณะของตนเอง โดยในระยะนี้สตรีมีครรภ์ยังมีความต้องการและความห่วงกังวลเรื่องความสุขของทารกและตนเอง รวมทั้งจะมีความกังวลเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างตนเองกับสามีซึ่งจะเป็นบิดาในอนาคต โดยในระยะนี้ สตรีมีครรภ์ใช้ 4 กลวิธี ที่ได้ใช้ในระยะที่ 2 ร่วมกับกลวิธี การเฝ้าระวังพฤติกรรมของสามี สำหรับระยะที่ 4 ซึ่งเป็นระยะสุดท้าย เริ่มเมื่อสตรีมีครรภ์รู้ว่าใกล้ถึงกำหนดคลอด ซึ่งในระยะนี้สตรีมีครรภ์ยังคงมีความต้องการและความห่วงกังวลเรื่องความสุขของทารกและตนเอง รวมทั้งห่วงกังวลถึงระยะคลอดที่ใกล้จะมาถึง ทั้งนี้สตรีมีครรภ์ยังคงใช้ทั้ง 4 กลวิธี ที่เคยใช้ในระยะที่ 3 คือ การแสวงหาการดูแล การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การจัดการกับอารมณ์ และการสร้างสัมพันธภาพกับทารกในครรภ์ และเพิ่มกลวิธี การเตรียมเลี้ยงดูบุตรในอนาคต มาจัดการกับความต้องการและความห่วงกังวล สตรีมีครรภ์คนไทยได้ใช้กระบวนการพื้นฐานทางสังคมนี้เพื่อปรับตัวเองให้ประสบผลสำเร็จในการเปลี่ยนผ่าน

ผลการวิจัยครั้งนี้ได้ให้ความรู้เพิ่มเติมในเรื่องความต้องการและความห่วงกังวลในระยะตั้งครรภ์คลอดจนกลวิธีที่สตรีมีครรภ์คนไทยใช้จัดการกับความต้องการและความห่วงกังวลของตนเอง ซึ่งความรู้นี้สามารถช่วยสนับสนุนให้พยาบาลผดุงครรภ์คลอดจนบุคลากรทางด้านสุขภาพเข้าใจถึงประสบการณ์การเปลี่ยนผ่านของสตรีมีครรภ์อย่างชัดเจน อันจะส่งผลให้การดูแลสตรีมีครรภ์มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผลการวิจัยครั้งนี้คาดว่าจะมีประโยชน์ต่อการพยาบาล ทั้งในด้านการปฏิบัติ การศึกษา ทฤษฎี และการวิจัยต่อไป

Thesis Title	Transition Experiences of Thai Women During Their First Pregnancy	
Author	Miss Kannika Kantaruksa	
Ph. D.	Nursing	
Examining Committee	Assistant Professor Dr. Sujitra Tiansawad	Chairman
	Associate Professor Dr. Sukanya Parisunyakul	Member
	Lecturer Dr. Patraporn Tungpunkom	Member
	Assistant Professor Dr. Wanapa Sritanyarat	Member
	Associate Professor Dr. Wichit Srisuphan	Member
	Assistant Professor Dr. Warunee Fongkaew	Member

ABSTRACT

First pregnancy is a period of developmental transition during which the women move from childlessness to motherhood. During this period, the women carry many changes and confront various challenges and pressures. Nurse midwives usually take responsibility for assisting the pregnant women. For the provision of quality care, research is needed to promote the understanding of the personal, societal and cultural conditions of the pregnant women. The objectives of this research study were threefold as follows: firstly, to describe the transition experiences of Thai women during their first pregnancy; secondly, to describe the needs and concerns regarding antenatal care of Thai women who experience transition during their first pregnancy; and thirdly, to describe the strategies for change management adopted by Thai pregnant women during their first pregnancy. A grounded theory method was used in the study and data were collected by in-depth interviews, the participants' diaries, and reviewing the health records. Thirty Thai pregnant women were voluntarily recruited from the antenatal clinic, Maharaj Nakorn Chiang Mai hospital, Chiang Mai, Northern Thailand. The inclusion criteria were that the pregnant women

were primigravida, aged between 18-34 years, had an uncomplicated and single pregnancy, and had a gestational age of pregnancy approximately 12 weeks.

The findings revealed that the basic social process, which emerged as the core category, was “becoming a mother.” This was the process in which the pregnant women adjusted or changed themselves into mothers. This process was divided into four phases. Phase 1 began when the women suspected their pregnancy and became concerned about it. The women then used the strategy of confirming the pregnancy to manage their concerns. Moreover, when the women knew they were pregnant, their needs and concerns focused on the well-being of their baby and themselves. The three strategies, that is, seeking care, modifying behaviors, and dealing with emotions, were utilized to manage these needs and concerns. Phase 2 started from the quickening. In this phase, the needs and concerns regarding the well-being of their baby and themselves became stronger in the pregnant women as they acknowledged the fetus as a human being. They used the same three strategies, as well as the strategy of building the relationship with their unborn baby, to manage their needs and concerns. Phase 3 began when the pregnant women perceived their altered body image. In addition to their needs and concerns regarding the well-being of their baby and themselves, the pregnant women were also concerned about the relationship with their husbands, who were the expectant fathers. Besides the four strategies, the pregnant women used the strategy of monitoring the husband’s behavior to manage their concerns. Finally, phase 4 started when the pregnant women perceived the due date fast approaching. In this phase, the pregnant women were continuously concerned about the well-being of their baby and themselves, and particularly concerned as the due date came closer. They then used the same four strategies (seeking care, modifying behaviors, dealing with emotions, and building the relationship with their unborn baby), as well as the strategy of preparing for childcare, to manage their concerns. Thai pregnant women used this basic social process to successfully adapt to their transition.

The findings of this study provide additional knowledge regarding the needs and concerns during pregnancy, as well as the strategies that Thai pregnant women used to manage their needs and concerns. They could contribute significantly to nurse midwives and other health care professionals to clearly understand the transition

experiences of Thai pregnant women. A better understanding of these experiences will enable them to improve the quality and the efficiency of care to the pregnant women. Hopefully, the findings of this study will be valuable for nursing practice, education, theory, and research.

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University